

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΔΙΠΑ)**

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Ταχ. Δ/νση: Λ. Αλεξάνδρας 11

Τ.Κ.: 114 73

Πληροφορίες: Α. Κουλίδης

Τηλέφωνο: 210.6417960

Fax: 210.6430637

INFORMATICS
DEVELOPMENT
AGENCY

Digitally signed by
INFORMATICS
DEVELOPMENT AGENCY
Date: 2014.12.15 13:53:34
EET
Reason:
Location: Athens

ΑΔΑ: 7ΠΧΒ0-2ΥΜ

Αθήνα, 15 Δεκεμβρίου 2014

Α.Π. οικ. 177229

ΠΡΟΣ: Πίνακα Αποδεκτών

ΑΠΟΦΑΣΗ

**Θέμα : Έγκριση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία
2014-2020**

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

και

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το ν.4014/2011 (Α΄ 209) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, τη ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
2. Το ισχύον εθνικό και ενωσιακό κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για το περιβάλλον και ιδίως της διατάξεις που αφορούν σε μέτρα, όρους, περιορισμούς και υποχρεώσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος, όπως επιτρεπόμενα όρια εκπομπής στερεών, υγρών και αέριων ρύπων και θορύβου, προστασία των δασών, διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, προστασία της βιοποικιλότητας, διαχείριση των υδάτων κ.ά.

3. Την κοινή υπουργική απόφαση (κ.υ.α.) με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.06 για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ (Β' 1225).
4. Τα Εθνικά και Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια.
5. Το με α.π. 7408/820/Α1/25.6.2014 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, με το οποίο υποβλήθηκε η ΣΜΠΕ του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) 2014-2020 (α.π. ΕΥΠΕ 173441/26.6.2014). Η ως άνω Υπηρεσία αναφέρεται εφεξής ως «Αρχή Σχεδιασμού».
6. Το με α.π. 8536/1052/Α1/29.7.2014 έγγραφο της Αρχής Σχεδιασμού, με το οποίο υποβλήθηκαν επιπλέον αντίγραφα της ΣΜΠΕ (α.π. ΕΥΠΕ 174230/1.8.2014).
7. Το με α.π. οικ.174238/1.9.2014 έγγραφο της ΕΥΠΕ, με το οποίο διαβιβάστηκε αντίγραφο της ΣΜΠΕ προς τους εξής φορείς και Υπηρεσίες:
 - τα Περιφερειακά Συμβούλια της χώρας, προκειμένου αφενός να γνωμοδοτήσουν επί της ΣΜΠΕ και αφετέρου να θέσουν στη διάθεση του κοινού τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου της ΣΜΠΕ,
 - την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, ως Αρχή Σχεδιασμού, προκειμένου να δημοσιοποιήσει τον φάκελο της ΣΜΠΕ προς το κοινό και να του δώσει τη δυνατότητα διατύπωσης απόψεων,
 - τις Διευθύνσεις Χωροταξίας, Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, καθώς και τις Γενικές Διευθύνσεις Ενέργειας και Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
 - τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών,
 - τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
 - τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
 - τη Γενική Γραμματέα Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,
 - τον Γενικό Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου,

- τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας και Θεσσαλονίκης.
8. Το με α.π. 8220/251/14/27.10.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Λιμενικών Υποδομών της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου (α.π. ΕΥΠΕ 175781/29.10.2014).
 9. Το με α.π. 89518/34498/24.9.2014 έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, με το οποίο διαβιβάζεται στην ΕΥΠΕ η αποστολή της ανακοίνωσης δημοσιοποίησης της ΣΜΠΕ (α.π. ΕΥΠΕ 175471/13.10.2014).
 10. Το με α.π. 39258/8.9.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ (α.π. ΕΥΠΕ 174771/10.9.2014).
 11. Το με α.π. 8873/1116/Α1/8.8.2014 έγγραφο της Αρχής Σχεδιασμού, με το οποίο υποβλήθηκαν στην ΕΥΠΕ τα αποδεικτικά δημοσίευσης της ΣΜΠΕ (α.π. ΕΥΠΕ 174374/11.8.2014).
 12. Το με α.π. 124187/6.10.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης (α.π. ΕΥΠΕ 175465/13.10.2014).
 13. Το με α.π. 127951/14.10.2014 έγγραφο του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων της Διεύθυνσης Διοίκησης της Περιφέρειας Κρήτης, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην ΕΥΠΕ η με α.π. 58/2014 απόφαση (ΑΔΑ: 7Α417ΛΚ-Α72) του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης (α.π. ΕΥΠΕ 175507/14.10.2014).
 14. Το με α.π. οικ. 175540/15.10.2014 έγγραφο της ΕΥΠΕ, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή Σχεδιασμού η παραπάνω απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης.
 15. Το με α.π. 164792/27.10.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (α.π. ΔΙΠΑ 176219/17.11.2014).
 16. Το με α.π. 11220/1498Α1/0506/24.11.2014 έγγραφο της Αρχής Σχεδιασμού (α.π. ΕΥΠΕ 176533/26.11.2014).

α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία 2014-2020, με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση, έγκριση και υλοποίηση του προγράμματος, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού.

A. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

A.I. Περιοχή

Η περιοχή εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα Καινοτομία 2014-2020 (ΕΠΑνΕΚ), καθώς και η περιοχή μελέτης της ΣΜΠΕ, είναι η ελληνική επικράτεια.

A.II. Στοχοθεσία

Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνΕΚ είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, της μετάβασης στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Μέσω του ΕΠΑνΕΚ, υλοποιείται η στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και των περιφερειών της..

Το αναπτυξιακό όραμα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας για την προγραμματική περίοδο 2014 – 2020 οικοδομείται επάνω σε τέσσερις βασικούς πυλώνες:

1. Ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις.
2. Επικέντρωση σε κλάδους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους που θα αξιοποιήσουν την έξυπνη εξειδίκευση.
3. Στοχευμένη επιλογή επενδύσεων/επιχειρήσεων/δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα.
4. Εξασφάλιση των παραγόντων που διευκολύνουν τη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων στο Ελληνικό επιχειρησιακό περιβάλλον μέσω αναδιάρθρωσης δημόσιας διοίκησης και ανάπτυξης δομών-υποδομών.

A.III. Διάρθρωση

Το ΕΠΑΝΕΚ, όπως περιγράφεται στη ΣΜΠΕ, με τις αλλαγές που αναφέρονται στο υπ' αρ. 16 έγγραφο του σκεπτικού, διαρθρώνεται από τρεις βασικούς Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) (επιχειρηματικότητα, ανθρώπινου δυναμικού και υποδομών, αντίστοιχα) και δύο Άξονες Τεχνικής Βοήθειας (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ). Για διαχειριστικούς λόγους (διαφορετικό ποσοστό κοινοτικής συνδρομής) χρειάστηκε να δημιουργηθούν επιμέρους συμπληρωματικοί Άξονες Προτεραιότητας για τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Νοτίου Αιγαίου. Αναλυτικότερα::

ΑΠ1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες

ΑΠ1Σ: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες (Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο)

ΕΣ1.1: Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)

ΕΣ1.2 Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις

ΕΣ1.3: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας μέσω νέων καινοτόμων ιδεών, κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας

ΕΣ1.4: Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας

ΕΣ1.5: Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα στρατηγικούς τομείς της χώρας

ΕΣ1.6: Αύξηση διείσδυσης των νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας

ΕΣ1.7: Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων

ΑΠ2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

ΑΠ2Σ: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις (Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο)

ΕΣ2.1: Αύξηση της υγιούς νεοφυούς επιχειρηματικότητας και αυτοαπασχόλησης

- ΕΣ2.2: Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζόμενων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας
- ΕΣ2.3: Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
- ΕΣ2.4: Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω αναβάθμισης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα
- ΑΠ3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
- ΑΠ3Σ: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας (Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο)
- ΕΣ3.1: Αναβάθμιση ή/και ανάπτυξη υποδομών έρευνας και καινοτομίας για τη βελτίωση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας
- ΕΣ3.2: Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων.
- ΕΣ3.3: Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της λειτουργίας των επιχειρήσεων και του κτιριακού αποθέματος επαγγελματικής χρήσης
- ΕΣ3.4: Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του οικιακού και δημόσιου κτιριακού αποθέματος
- ΕΣ3.5: Ανάπτυξη ή/και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο το τομέα του Τουρισμού
- ΕΣ3.6: Βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων και αύξηση της επαναξιοποίησής τους
- ΕΣ3.7: Μείωση εξάρτησης της χώρας από το πετρέλαιο
- ΕΣ3.8: Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας

ΑΠ4: Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ

ΑΠ4Σ: Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ (Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο)

ΕΣ4.1: Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΤΠΑ

ΑΠ5: Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ

ΑΠ5Σ: Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ (Στερεά Ελλάδα και Νότιο Αιγαίο)

ΕΣ5.1: Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΚΤ

Β. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο σχέδιο από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

Β.Ι. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο σχέδιο από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης

Στο πρόγραμμα έχει υιοθετηθεί εκτενής σειρά ειδικών στόχων που συνεισφέρουν ενεργητικά, είτε ευθέως είτε έμμεσα, στον περιβαλλοντικό πυλώνα της αειφορίας, όπως η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον τομέα περιβάλλοντος, η αύξηση διείσδυσης ΑΠΕ, η μείωση παραγωγής αποβλήτων και ο περιορισμός της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων, η ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος, της λειτουργίας των επιχειρήσεων, των δημόσιων υποδομών και του τομέα στέγασης, η ανάκτηση βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων και η αύξηση της επαναξιοποίησής τους, καθώς και η διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών με το ηπειρωτικό σύστημα ενέργειας. Με τον τρόπο αυτό, έχει ληφθεί ικανοποιητικά υπόψη κατά την προετοιμασία του προγράμματος το πλέγμα των περιβαλλοντικών στόχων, προτεραιοτήτων και στρατηγικών του εθνικού και του ενωσιακού επιπέδου. Ως εκ τούτου, η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο ΕΠΑΝΕΚ είναι επαρκής και δεν απαιτούνται διαφοροποιήσεις του προγράμματος για το σκοπό αυτό.

Β.ΙΙ. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

Για την πληρέστερη προστασία και την ορθολογικότερη διαχείριση του περιβάλλοντος, η έγκριση και η υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα

Επιχειρηματικότητα Καινοτομία 2014-2020 θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν.

1. Η μέριμνα για το περιβάλλον θα πρέπει να αποτελεί βασική συνιστώσα στην εξειδίκευση και εφαρμογή του ΕΠ ισόρροπα με τις αναπτυξιακές και κοινωνικές επιδιώξεις. Για το σκοπό αυτό, στο πλαίσιο του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του προγράμματος, θα πρέπει να ενσωματωθούν:
 - 1.1. Κριτήρια επιλογής προτάσεων, οι οποίες κατά το δυνατό προωθούν την βελτίωση του περιβάλλοντος ή/και διασφαλίζουν την προστασία του.
 - 1.2. Μέθοδοι για την αποφυγή συσσωρευτικών αρνητικών επιπτώσεων σε περιοχές αυξημένης πυκνότητας παρεμβάσεων.
 - 1.3. Κατάλληλη ενημέρωση, τόσο στο επίπεδο προκηρύξεων και προσκλήσεων, όσο και στο μετά την ένταξη επίπεδο όπου απαιτείται, ώστε οι ενισχυόμενες δράσεις να ενσωματώνουν όλα τα χαρακτηριστικά που είναι απαραίτητα για την περιβαλλοντική τους συμβατότητα.
2. Για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την προστασία των σημαντικών φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας, θα πρέπει μέσω του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του ΕΠ θα πρέπει να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:
 - 2.1. Η διαδικασία επιλογής προτάσεων για ένταξη στο ΕΠ που αφορούν σε έργα εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000 (ιδίως όσων αφορούν σε επιχειρηματικές δράσεις με βάση του φυσικό κεφάλαιο), θα πρέπει να ενσωματώνει κριτήρια προστασίας της βιοποικιλότητας και ανταπόκρισης στους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων, καθώς και έλεγχο συμβατότητας με τις προβλέψεις των εγκεκριμένων σχεδίων διαχείρισης, όπου υφίστανται.
 - 2.2. Σε περιοχές εκτός του δικτύου Natura 2000, στα κριτήρια επιλογής προτάσεων θα πρέπει να ενταχθούν δυνατότητες προώθησης εκείνων των δράσεων που συνδυάζουν την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την προστασία και ανάδειξη φυσικών ενδιατημάτων, σχηματισμών ή προϊόντων της ελληνικής φύσης.
 - 2.3. Μεταξύ των κριτηρίων αξιολόγησης των προτάσεων θα πρέπει να συμπεριληφθεί και η συμβατότητα των έργων που θα ενισχυθούν με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα (φ.ε.κ. Β' 2383/8.8.2014).

- 2.4. Οι επεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα θα πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό και να συνδυάζονται με παρεμβάσεις αποκατάστασης, τόνωσης της ευρωστίας των δασών ή επαύξησης των υπηρεσιών οικοσυστήματος που αυτά προσφέρουν. Ιδίως στα περιαστικά δάση, η παραπάνω απαίτηση θα πρέπει να εκπληρώνεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό.
 - 2.5. Η προστασία ευαίσθητων θαλάσσιων ή παράκτιων σχηματισμών καθώς και η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον (διαμέσου της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων όπου προβλέπεται) θα πρέπει να αποτελεί απαίτηση για την παροχή ενίσχυσης έργων παραθαλάσσιου τουρισμού και ενεργειακής διασύνδεσης των νησιών.
3. Για την προστασία των εδαφών και την αποφυγή απώλειας, ρύπανσης ή υποβάθμισής τους, θα πρέπει μέσω του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του ΕΠ να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:
 - 3.1. Ενθάρρυνση προτάσεων για χωροθέτηση των έργων που ενισχύονται από το ΕΠ κατά προτεραιότητα σε ειδικά θεσμοθετημένες περιοχές, έναντι εκείνων που περιλαμβάνουν κατάληψη φυσικών εκτάσεων ή παραγωγικών εδαφών.
 - 3.2. Επιτάχυνση υλοποίησης όσων προτάσεων περιλαμβάνουν διαχείριση βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων.
 - 3.3. Ελαχιστοποίηση αλλοιώσεων στο εδαφικό ανάγλυφο, ιδίως μέσω μέριμνας για την όσο το δυνατόν μικρότερη επίδραση στη μορφολογία του εδάφους από τα έργα υποδομής ή παραγωγικών εγκαταστάσεων.
 - 3.4. Αποφυγή περιστατικών ατυχηματικής ρύπανσης, με ενσωμάτωση σχεδίων περιορισμού και αντιμετώπισης σχετικών περιστατικών, όπου χρειάζεται.
 4. Για την ορθολογική διαχείριση και την εξοικονόμηση νερού θα πρέπει μέσω του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του ΕΠ, κατά την επιδίωξη των ειδικών στόχων που περιέχουν δράσεις με επίδραση σε υδατικούς πόρους να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:
 - 4.1. Ενθάρρυνση προτάσεων που περιλαμβάνουν πρακτικές μείωσης κατανάλωσης νερού από πρωτογενείς υδατικούς πόρους ή/και μείωσης των υγρών αποβλήτων.
 - 4.2. Μέριμνα για την ελαχιστοποίηση, κατά το δυνατόν, των μεταβολών στο υδρογραφικό δίκτυο και στην ποιότητα των υδάτων κατά το σχεδιασμό των έργων που αφορούν σε υποδομές ή παραγωγικές εγκαταστάσεις.

- 4.3. Αξιολόγηση των προς ένταξη προτάσεων, συμπεριλαμβάνοντας μεταξύ των κριτηρίων τη συμβατότητα των έργων με το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του οικείου Υδατικού Διαμερίσματος.
- 4.4. Ενθάρρυνση προτάσεων οι οποίες συνεισφέρουν στην εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στο παραπάνω Σχέδιο Διαχείρισης.
5. Για την μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, θα πρέπει μέσω του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του ΕΠ να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:
 - 5.1. Κατά την αξιολόγηση προτάσεων ένταξης, θα πρέπει να ενθαρρύνονται όσες συνεισφέρουν στο περιορισμό εκπομπής αέρων ρύπων ή/και στη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, καθώς και όσα ενσωματώνουν προβλέψεις ορθής ενεργειακής διαχείρισης και εξοικονόμησης ενέργειας.
 - 5.2. Μεταξύ των μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας ή σε άλλο κατάλληλο σκέλος του προγράμματος, θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα προσθήκης δράσεων που θα ενισχύουν τη διεπιχειρηματική ενεργειακή εξοικονόμηση και την ορθολογικότερη δυνατή διαχείριση της ενέργειας (π.χ. με την αξιοποίηση πλεονασμάτων θερμότητας μιας μονάδας για τη κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των γειτονικών της).
 - 5.3. Σε όσες προτάσεις περιλαμβάνονται κτιριακά έργα, καθώς και στις δράσεις που αφορούν στο τομέα προτεραιότητας «υλικά – κατασκευές», θα πρέπει να ενθαρρύνεται η ενσωμάτωση μεθόδων και επιλογών πράσινης δόμησης.
6. Για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, θα πρέπει μέσω του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του ΕΠ να ακολουθούνται οι παρακάτω κατευθύνσεις:
 - 6.1. Θα πρέπει να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι τα έργα του προγράμματος δεν θα ενέχουν κινδύνους για την υποβάθμιση θέσεων και ευρημάτων πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.
 - 6.2. Κατά το σχεδιασμό των έργων που αφορούν στον τουρισμό, καθώς και κατά την επιλογή προτάσεων του τομέα προτεραιότητας που αφορά στις «πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες» θα πρέπει να επιδιώκεται, όπου αυτό είναι δυνατόν, η ενσωμάτωση τρόπων προβολής και ανάδειξης των ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων της χώρας.
7. Η εφαρμογή των προτάσεων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διατυπώνονται στη ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Γ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΕΠΑνΕΚ πραγματοποιείται με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού και με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε φορέα ή Υπηρεσίας με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων, προκειμένου μεταξύ άλλων, να εντοπισθούν εγκαίρως απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να ληφθούν τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.
2. Η περιβαλλοντική παρακολούθηση θα πρέπει να βασίζεται σε δείκτες, οι μεταβολές των οποίων απεικονίζουν αντιπροσωπευτικά μεταβολές σε έναν ή περισσότερους κάθε φορά τομείς του περιβάλλοντος. Οι δείκτες περιβαλλοντικής παρακολούθησης του ΠΕΠ επιλέγονται κατά προτεραιότητα από:
 - τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση του προγράμματος,
 - τους περιβαλλοντικούς δείκτες που θα υιοθετηθούν σε κεντρικό επίπεδο, για την ενιαία περιβαλλοντική παρακολούθηση όλων των επιχειρησιακών προγραμμάτων της 5^{ης} περιόδου,
 - τους δείκτες περιβαλλοντικής παρακολούθησης που προτείνονται στη ΣΜΠΕ.

Εφόσον εξαντληθούν οι δυνατότητες άντλησης κατάλληλων δεικτών από τα παραπάνω σύνολα, μπορούν να υιοθετούνται, εφόσον είναι απαραίτητο, ειδικοί δείκτες για την παρακολούθηση σημαντικών επιπτώσεων ή περιβαλλοντικών παραμέτρων.

3. Η παρακολούθηση μεταβολών που σχετίζονται με δράσεις οι οποίες παρουσιάζουν ομοιότητες με άλλα επιχειρησιακά προγράμματα (όπως π.χ. οι παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Υποδομές Μεταφορών Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη), θα πρέπει να πραγματοποιείται με συντονισμένο τρόπο και διαμέσου κοινών προσεγγίσεων.
4. Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων περιβαλλοντικής παρακολούθησης και ο υπολογισμός των τιμών για τους περιβαλλοντικούς δείκτες θα πραγματοποιείται μια φορά ανά δύο έτη και θα καταλήγει σε έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης.
Στην έκθεση αυτή θα πραγματοποιείται αξιολόγησή των παρατηρούμενων μεταβολών, καθώς και προτάσεις για τις ενδεχομένως απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες.
5. Η έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής Σχεδιασμού, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στο

ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει ενυπογράφως τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.

6. Η εφαρμογή των προτάσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης που διατυπώνονται στη ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Δ. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Σε περίπτωση τροποποίησης του προγράμματος, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην κ.υ.α. με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225).

Ε. Δημοσιοποίηση και άλλες διατάξεις

Η Αρχή Σχεδιασμού προβαίνει, εντός δέκα ημερών από την παραλαβή της παρούσας, σε δημοσιοποίησή της για την ενημέρωση του κοινού, με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες εθνικής εμβέλειας, καθώς και με δημοσίευση της παρούσας στο διαδικτυακό της τόπο.

Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
Ι. ΜΑΝΙΑΤΗΣ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
Ο. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**

Πίνακας Αποδεκτών

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
 - i. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠΕΚΑ κ. Κ. Γιαννακοπούλου
Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα
 - ii. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος
κ. Σ. Αλεξιάδη
Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα
 - iii. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Υδάτων κ. Κ. Τριάντη
Μ. Ιατρίδου 2 & Λεωφ. Κηφισίας, 11526 Αθήνα
 - iv. Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας
Πατησίων 147, 11251 Αθήνα

- v. Διεύθυνση Προστασίας Βιοποικιλότητας, Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων Πατησίων 147, 11251 Αθήνα
 - vi. Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα
 - vii. Διεύθυνση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα
2. Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
 - i. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Επενδύσεων (ΕΣΠΑ) κ. Σ. Ευσταθόπουλου Νίκης 5-7, 10180 Αθήνα
 - ii. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» Μεσογείων 56, 11527 Αθήνα
 3. Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
 - i. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων κ. Σ. Σιμόπουλου Χαρ. Τρικούπη 182, 10178 Αθήνα
 - ii. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταφορών κ. Ν. Σταθόπουλου Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε, 15669 Παπάγου
 4. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Μ. Κορασίδη Αχαρνών 2, 10176 Αθήνα
 5. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού κ. Λ. Μενδώνη Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82 Αθήνα
 6. Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου Γραφείο Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων κ. Α. Χριστόπουλου Ακτή Βασιλειάδη, 18510 Πειραιάς
 7. Υπουργείο Εσωτερικών
 - i. Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Ι. Ιωαννίδη Σταδίου 27 & Δραγατσανίου
 - ii. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων κ. Δ. Καλογερόπουλου Ευαγγελιστρίας 2 & Μητροπόλεως, 105 63 Αθήνα
 8. Περιφερειακά Συμβούλια
 - i. Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης Διοικητήριο, 69100 Κομοτηνή

- ii. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
Βασ. Όλγας 198, 54110 Θεσσαλονίκη
- iii. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
Διοικητήριο, Περιοχή Ζ.Ε.Π., 50100 Κοζάνη
- iv. Περιφέρειας Ηπείρου
Βορ. Ηπείρου 20, 454 45 Ιωάννινα
- v. Περιφέρειας Ιονίων Νήσων
Σαμάρα 13, 49100 Κέρκυρα
- vi. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
Ν.Ε.Ο. Πατρών - Αθηνών 32 & Αμερικής, 26441 Πάτρα
- vii. Περιφέρειας Θεσσαλίας
Πλατεία Ρήγα Φεραίου. 41110 Λάρισα
- viii. Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
Υψηλάντη 1, 1ος όροφος, 351 00 Λαμία
- ix. Περιφέρειας Αττικής
Λ. Συγγρού 15 -17, 117 43 Αθήνα
- x. Περιφέρειας Πελοποννήσου
Πλ. Εθν. Μακαρίου, 22100 Τρίπολη
- xi. Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Κουντουριώτη 1, 81100 Μυτιλήνη
- xii. Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
Πλατεία Τσιροπινά – Ερμούπολη, 84100 Σύρος
- xiii. Περιφέρειας Κρήτης
Πλατεία Ελευθερίας, 71201 Ηράκλειο

Εσωτερική Διανομή

1. ΔΙΠΑ (συν. ΣΜΠΕ)
2. Χρον. Αρχείο
3. Τμήμα Γ΄
4. Τμήμα Δ΄
5. Α. Κουλίδης (3)

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΠΡΑΞΗ